

Interview Doeke Post

In verband met eredoctoraat Martin Luther King jr., 20 oktober 1965

29 augustus 2017

SERVUS project verzorgd door Britt Bakker en Sylvia van de Bunt

Introductie

Tijdens de Martin Luther King jr. lezing op 4 april 2017 is aangekondigd dat vanuit SERVUS in samenwerking met Alumni-relaties VU, de VU Vereniging en VU MLK Lezing het project 'Herinneringen aan Martin Luther King jr.(MLK)' is gestart. Dit project houdt in dat er VU-alumni die erbij waren toen King op 20 oktober 1965 aan de VU het eredoctoraat in de Sociale Wetenschappen verkreeg en/of op 21 oktober 1965 aanwezig waren bij de ontmoeting tussen King en VU studenten in hotel Krasnapolsky, zullen worden geïnterviewd over hun ervaringen.

VU Alumnus Doeke Post

Van 1967-1982 was ik huisarts, van 1982-1992 Adv. Geneeskundige, van 1992-2004 Hoogleraar Sociale Geneeskunde aan Rijksuniversiteit Groningen. Zie ook bijlage.

- Wat is uw leeftijd? *77. Ik ben geboren in Friesland, St. Annaparochie. Groeide op met het VU busje. In ons dorp had nog nooit iemand gestudeerd. De keuze om op de VU te gaan studeren lag het meest voor de hand, de VU was het meest beschermd.*
- Wat is uw beroep (geweest)? *Van 1967-1982 was ik huisarts, van 1982-1992 Adv. Geneeskundige, van 1992-2004 Hoogleraar Sociale Geneeskunde aan Rijksuniversiteit Groningen*
- Waar hebt u gewoond in 1965 ten tijden van het bezoek van MLK? *In Amsterdam. Vanaf het 2^e studiejaar woonde ik aan de Vondelstraat in het VU hospitium.*

❖ Introductie

- Wanneer studeerde u aan de VU en welke opleiding heeft u genoten? *Van 1958-1966 studeerde ik Geneeskunde. In 1958 bestond de VU Medische Faculteit nog maar sinds 7 jaar. Allemaal nieuwe hoogleraren, onder andere Prof. Lindeboom (heel goede docent) en Prof. Van Faassen. Dat de Faculteit nog maar zo jong was beseftte ik toen niet. Een jaargroep bestond uit slechts 48 studenten. Je had daardoor heel nauw contact met hoogleraren, vaak 1:1. In 1958 stond het gebouw van het VU ziekenhuis nog in skelet. Ik denk met veel plezier terug aan mijn studietijd. Prof. Lindeboom bracht ons ethiek bij. Zijn hoorcolleges over het goede zoeken, rechtvaardigheid, wat is de mens, en levensbeëindiging hebben me gevormd. Doordat ik student-assistent was, studeerde ik wat later af. In 1980 ben ik gepromoveerd bij Prof. Van Menges en prof. H. Van Aalderen, hoogleraar huisartsgeneeskunde. Mijn proefschrift ging over het thema hoofdpijn. Vanuit mijn huisartsenpraktijk heb ik een methode ontwikkeld om mensen te genezen.*

- Hoe bent u betrokken geraakt bij het bezoek van MLK? *Als belangstellende VU werknemer. Ik was destijds assistent bij hoogleraar Anatomie Prof. Van Faassen, was in mijn laatste jaar geneeskunde en liep coschappen. In 1966 op 4 november, dus eind vorig jaar 50 jaar geleden, kreeg ik mijn artsenbul. Prof. Van Faassen heeft me geïntroduceerd om deze ceremonie bij te kunnen wonen. Hij was zelf ook aanwezig.*
- Hebt u destijds gemerkt dat het bezoek van MLK enigszins controversieel was? *Ja, ik was lid van Arjos, de Anti-Revolutionaire Jongerenstudieclub binnen de VU. Daar werd veel gediscussieerd over bijvoorbeeld apartheid. Arjos stond in gereformeerde schoenen. Ze zagen MLK als een activist. Arjos heeft niet geprotesteerd tegen de komst van King. Zijn eredoctoraat was eervol voor de VU, dat speelde er ook doorheen. Bij Arjos heb ik MLKs komst verdedigd. Wat betreft het vraagstuk van apartheid heeft de VU altijd op twee paarden gewed. Geen duidelijke beslissing. Ik had daar nooit een goed gevoel over, over die apartheidsgedachte. Dat komt ook terug in het boek van Alan Paton, 'Tranen over Johannesburg', Amsterdam, 1955. Verder zat ik in de curriculum commissie van de Medische Faculteit. Ik heb daarin gepleit voor meer ethiek in het curriculum. Het vakgebied Medicijnen was toen nog, en nu ook nog vaak, zeer technisch qua inhoud. Communicatie met patiënten is heel belangrijk. Samen met een ethicus van de VU is het me wel gelukt om meer ethiek in het curriculum te brengen.*
- ❖ De ceremonie zelf
 - Was u aanwezig bij de uitreiking van het eredoctoraat zelf? *Ja. Heel indrukwekkend. Een hele belevenis in het Concertgebouw.*
 - Welke rol speelde u tijdens het bezoek? *Ik was luisteraar.*
 - Kunt u zich nog een specifiek moment herinneren? *Ik was aanwezig bij de erepromotie van Martin Luther King en prins Bernhard. Ik zat aan de kant van de zaal, en kon niet alles zien, maar wel horen. Ik herinner me de bijeenkomst nog heel goed. Ook iemand uit de Nederlandse Antillen kreeg een eredoctoraat. Het maakte grote indruk op mij.*
- ❖ Na afloop
 - Wat is u het meest bijgebleven van het evenement? *Ik heb na afloop wel in de rij gestaan om onder andere MLK te feliciteren, maar ik weet niet meer of dat is gelukt. Ik heb geen specifieke herinnering. Prins Bernhard en MLK hebben de meeste indruk op me gemaakt. Ik maakte vaak dergelijke bijeenkomsten mee omdat ik altijd erg nieuwsgierig was wat er gebeurde. Zo herinner ik mij bijvoorbeeld de promotie van Okke Jager nog erg goed. Dat was in 1966, en hij promoveerde op het thema 'Het eeuwige leven'.*
 - Heeft het gedachtengoed van MLK een speciale plek in uw leven? Hoe draagt u dit uit? Kunt u hiervan een voorbeeld geven? *Albert Schweitzer (met zijn visie: ik wil leven te midden van leven dat leven wil) en Martin Luther King jr (sociale rechtvaardigheid) hebben me beiden gevormd in mijn leven. Ik ben Sociale Geneeskunde gaan studeren. Want in de praktijk zag ik dat veel ziektes*

in het lichaam ontstaan doordat er in de omgeving iets niet deugt. Ik ben daarna onderzoek gaan doen naar sociale ongelijkheid. Bijvoorbeeld in arme milieus in Emmen is men vaker ziek en overlijdt eerder dan in rijkere milieus. Het gedachtegoed van MLK heeft later wel invloed gehad op mijn leven en werk. Ik heb veel boeken geschreven over levenseinde. Mijn eerste boek over euthanasie kwam uit in 1979. In één van mijn boeken over het gezondheidsstelsel heb ik MLK ook aangehaald. Juist vanwege zijn gelijkwaardigheidsstreven. Ik ben kritisch over de marktwerking in de zorg. Gezondheidszorg moet gebaseerd zijn op solidariteit, naar draagkracht. Daarnaast mag er competitie zijn voor meer kwaliteit in de zorg. Zoals het nu gaat is een gotspe. Chronisch zieken zijn de dupe van de eigen bijdrage. In mijn boek beschrijf ik een derde weg van meer rechtvaardigheid in de zorg. Abraham Kuijper is de grondlegger van het ziekenfondsstelsel in de zorg. Hij bepleitte toen al een meer rechtvaardig en sociaal stelsel: ieder mens moet de zorg krijgen die hij nodig heeft.

- Heeft u nog een andere leuke herinnering gerelateerd aan MLK? *Ik ben blij dat ik erbij ben geweest, en heel apart is wel de verbinding tussen MLK en de VU. Ik wilde er graag bij aanwezig zijn, hoewel het ook stressvol was. Want mijn vrouw stond op bevallen. Op 23 oktober 1965 is onze tweede zoon geboren. De a.s. bevalling is ook de reden geweest dat ik op 21 oktober niet bij de MLK meeting in Krasnapolsky kon zijn.*
- Andere leuke herinnering. Er was niet een specifiek kledingvoorschrift. Wel had ik mijn kostuum aan. Vanuit het lab aan de Prins Hendriklaan moest ik eerst naar huis om me te verkleeden.*

4. Foto's en publicaties

- Portretfoto uit studententijd (p.5)
- VU prijsuitreiking in dezelfde maand als erepromotie MLK. *Ik deed mee aan een prijsvraag over Medische Geschiedenis die prof. Lindeboom had uitgeschreven. Mijn studie ging over de Amsterdamse arts Samuel Sarphati. In wezen was hij een van de eerste sociaal-geneeskundigen. Ik kreeg voor mijn studie een prijs. (p.5)*
- Foto van mijn hoogleraren in de jaren '60 (p.6)
- Bibliografie (pp.6-7)

Bibliografie

Boeken

De huisarts en zijn hoofdpijnpatiënten. Dissertatie Vrije universiteit Stafleu Alphen aan de Rijn/Brussel 1980

Euthanasie. Medische, ethische en juridische aspecten. (met dr. A. Dekker en prof.dr.G.E. Mulder) uitg. Kok Kampen 1982

Verwijzen en prescriptie, een paar apart. Regionaal Ziekenfonds Zwolle, Kok Kampen 1984

Hoofdpijn Practicum huisartsgeneeskunde (net dr.E.Spierings Wetenschappelijke uitgeverij Bunge, Utrecht 1984

Thuis sterven (met G.E Dierx, D.van Steijn en P.J. Hofland) Meinema Delft 1984

Hoofdpijn en migraine, een nieuw aanpak voor huisarts en patiënt.
Zomer&Keuning Ede/Antwerpen 1985

Iatrogene ziekten. Een onderzoek naar oorsprong en omvang. Stafleu Alphen aan den Rijn/Brussel 1985

Eerbied voor het leven. De actualiteit van een kernbegrip uit de ethiek van Albert Schweitzer. (met Albert Althuis) Meinema Delft 1986

Wat doen we met de voortplanting? Medische en ethische kijk op moderne voortplantingstechnieken. Meinema Delft 1987

Als ik alles had geweten... Kinderen met kanker en hun ouders. Meinema Delft 1988

Gezondheidszorg op rantsoen. Kok Agora, Kampen 1988

Zij horen erbij. Een bezinning op de problematiek in de zorg voor geestelijk gehandicapten. Meinema 's Gravenhage 1990

Schaarste en keuzen. Een beschouwing over het kiezen en delen in de gezondheidszorg
Meinema Zoetermeer 1992

De gezondheidszorg in model. Ons complex zorgsysteem gemeten en gewogen. (met dr J.A.M. Vennix) Bohn Stafleu Van Loghum Houten/Zaventem 1992

Ieder woelt hier om verandering..... Ons sociale stelsel op weg naar een nieuwe toekomst Inaugurele oratie Universiteit Groningen Bohn Stafleu Van Lochem Houten/ Zaventem 1993

Zorg met maten (met J.Gubbels en Drs T. van der Ploeg) Olm Het Groene Land Zwolle 1995

Verkenningen in de ethiek van de gezondheidszorg Chr. Hogeschool Windesheim Zwolle 1996

Manipuleren met het leven. Uitg. Kok Kampen 1997

Spelderholt als proeftuin. Nieuwe perspectieven in de zorg voor mensen met een handicap. (met Janny Heun) Stichting Philadelphia Pre Press Baarn 1999

Gezondheid....! Zorg en verzekeren in de 21^e eeuw. (met H. Hommes) Ten Hagen Stam Den Haag 2001

Een spannende toekomst voor zorg en zekerheid. Afscheidsrede Universiteit Groningen Bohn Stafleu Van Loghum Houten/Mechelen 2003

Sociale geneeskunde of public health? Toekomstperspectief van een uitdagend vakgebied. (Met prof. dr. J. W. Groothoff Bohn Stafleu van Loghum Houten/Mechelen 2003

De derde weg. Een analyse en toekomstvisie vanuit vijftig jaar ervaring in de zorgsector. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen 2009

De dood komt steeds later. Het einde van het leven in discussie. Uitgeverij Meinema, Zoetermeer 2010

Met het oog op het einde. De praktijk van de laatste reis. Uitgeverij Meinema, Zoetermeer. 2013

De dood te slim af. Bezinning op nieuwe medische technologie. Uitgeverij Meinema, Zoetermeer 2014

Dying. I'll do it my way. Issues, Insights and Ideas for managing death. Gateway Infomation Solution. Australia 2016

Meegewerkt aan boeken

Valkuilen in de huisartsenpraktijk red. Prof.dr. J.C. van Es c.s. 1983: Twee weten meer dan één

Gezondheidszorgbeleid. Evaluatie en toekomstperspectief red. J.G. Gerritsen en C.P. van Linschoten 1997: Met de nadruk op zorg

Het medisch advies in de zorgverzekering red.H.W.M. Plagge en C.A.Postema 1997 De toekomst van de medicus bij de zorgverzekeraars

Migraine, diagnostiek&therapie red. prof.dr. E.Spierings en drs. J.Lebbink 2001: Sociaal Geneeskundige aspecten van hoofdpijn en migraine.

Volksgezondheid en gezondheidszorg red. dr.P.J.vander Maas en dr. J.P. Mackenbach Leerboek Volksgezondheid 1995,1999 en 2004: Structuur, financiering en functioneren van de gezondheidszorg

De zorg is geen markt. Een kritische analyse van de marktwerking in de zorg vanuit verschillende perspectieven. Red. Ineke Palm 2005: De nieuwe zorgwet en de solidariteit. Een commentaar.

Gezonden om te genezen. red. Gerard van 't Spijker 2005 Is westerse geneeskunde een heilbrengende wetenschap?

Gelijkheid en recht op zorg. red. André den Exter 2007: Markt en zorg: een contradictio in terminis